

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

«ЕКОНОМІКО - ПРАВОВІ ДИСКУСІЇ»

Матеріали

*III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
студентів, аспірантів та науковців*

30 квітня 2022 року
м. Кропивницький

Міністерство освіти України
Льотна академія Національного Авіаційного Університету
Факультет менеджменту
Кафедра менеджменту та економіки
Кафедра права та правового регулювання авіаційної діяльності
(м. Кропивницький, Україна)
Вища школа управління охороною праці (м. Катовіце, Польща)
Авіаційний університет Грузії
Факультет бізнес адміністрування (м. Тбілісі, Грузія)
Вища школа професійного навчання (м. Вроцлав, Польща)
Приватна установа «Академія «Volashaq»
(м. Караганда, Республіка Казахстан)
Вища школа економіки, права та медичних наук ім. проф. Є. Ліпінського
(м. Кельце, Польща)
Карагандинський державний університет ім. академіка Е.А. Букетова
(м. Караганда, Республіка Казахстан)
Вища школа бізнесу та підприємництва при Міністерстві економічного
розвитку та скорочення бідності Республіки Узбекистан
(м. Ташкент, Республіка Узбекистан)
Кіровоградський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС
України (м. Кропивницький, Україна)
ЗВО «Львівський університет бізнесу та права» (м. Львів, Україна)
ГО «Міжнародна фундація науковців та освітян» (м. Київ, Україна)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука (м. Рівне, Україна)
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Кафедра фінансів (м. Київ, Україна)
Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
Кафедра економіки, підприємництва та менеджменту (м. Київ, Україна)
Державний податковий університет
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу (м. Ірпінь, Україна)
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Кафедра менеджменту і логістики (м. Полтава, Україна)
Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економіки та підприємництва
Кафедра економічної теорії, маркетингу і економічної кібернетики
(м. Кропивницький, Україна)

УДК 330:340 (063)

Економіко – правові дискусії: матеріали III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та науковців, 30 квітня 2022 р. Кропивницький: ЛА НАУ, 2022. 403 с.

Організаційний комітет:

Смутчак З.В. (голова) – д.е.н., проф., завідувачка кафедри менеджменту та економіки, Льотної академії НАУ (м. Кропивницький, Україна);

Стецюк Б.Р. (співголова) – д.ю.н., проф., завідувач кафедри права та правового регулювання авіаційної діяльності Льотної академії НАУ (м. Кропивницький, Україна);

Георгій Євгенідзе – декан факультету бізнес адміністрування Авіаційного університету Грузії (м. Тбілісі, Грузія);

Комеліна О.В. – д.е.н., проф., завідувачка кафедри менеджменту та логістики Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (м. Полтава, Україна);

Лісовий А.В. – д.е.н., проф., завідувач кафедри аудиту та економічного аналізу Державного податкового університету (м. Ірпінь, Україна);

Жовновач Р.І. – д.е.н., проф., завідувачка кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики Центральноукраїнського національного технічного університету (м. Кропивницький, Україна);

Янковська Л.А. – д.е.н., проф., завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЗВО «Львівський університет бізнесу та права» (м. Львів, Україна);

Семикіна М.В. – д.е.н., проф., професор кафедри економіки та підприємництва Центральноукраїнського національного технічного університету (м. Кропивницький, Україна);

Бурлаєнко Т.І. – к.пед.н., доцент, завідувачка кафедри економіки, підприємництва та менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (м. Київ, Україна);

Дубініна О.В. – к.пед.н., доцент, доцент кафедри публічного управління та проектного менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (м. Київ, Україна);

Коломоєць О.Д. – к.ю.н., доцент, провідний фахівець з організації наукової роботи Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України (м. Кропивницький, Україна);

Батюк О.В. – д.ю.н., доцент, Волинський національний університет ім. Лесі Українки (м. Луцьк, Україна);

Давиденко Н.М. – д.е.н., проф., завідувачка кафедри фінансів Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна);

Боровик А.В. – к.ю.н., доцент, проректор з наукової роботи Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука (м. Рівне, Україна);

Богдан Мохнацькі – професор, доктор хабілітований інженер, Вища школа управління охороною праці (м. Катовіце, Польща);

Доктор Ірена Маліновська (Irena MALINOWSKA) – к.ю.н., доцент факультету права та

внутрішньої безпеки, Вища школа економіки, права та медичних наук ім. проф. Є. Ліпінського (м.Кельце, Польща);

Аманжолова Ботагоз Атимтайвна – кандидат юридичних наук, професор кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, асоційований професор, Карагандинський державний університет ім. академіка Е.А. Букетова (м. Караганда, Казахстан).

Відповідальний секретар організаційного комітету Вакуленко Н.С., старший лаборант кафедри менеджменту та економіки Льотної академії Національного авіаційного університету.

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та науковців «Економіко–правові дискусії». Тези доповідей відображають результати наукових досліджень, присвячених розгляду різноманітних проблем, умов та чинників діяльності підприємств, визначенню соціально-економічних резервів підвищення їх конкурентоспроможності, вирішенню питань економічного та правового характеру. Для викладачів, аспірантів, студентів та науковців економічних та юридичних спеціальностей закладів вищої освіти. Може бути корисним також для підприємців, організаторів бізнесу та менеджерів підприємств.

Рекомендовано до видання Вченою радою Льотної академії НАУ
(Протокол № 7 від 25 травня 2022 року)

За достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

ЗМІСТ
ЕКОНОМІЧНЕ СПРЯМУВАННЯ

Секція 1. Економіка, організація і управління підприємствами, галузями, комплексами

<i>Дем'яненко К.О. (науковий керівник: Шепелюк В.А., к.е.н., доцент)</i> ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ КРИЗИ	17
<i>Дончак Л.Г., Шкварук Д.Г.</i> ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ОСНОВА ЙОГО РОЗВИТКУ	19
<i>Антонюк К.Г.,</i> ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ ВПЛИВУ КРАЇН НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ ТУРИЗМУ	21
<i>Безкоровайна К. С. здобувач, (науковий керівник: Бондар Ю.А., к.е.н, доцент)</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	24
<i>Бондар Ю.А., к.е.н, доцент., Балацька Є.С., здобувач вищої освіти</i> МЕХАНІЗМ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА	27
<i>Горященко Ю.Г.</i> МІКС-КОНЦЕПЦІЯ МАРКЕТИНГУ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ	30
<i>Квасній Л. Г.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ	32
<i>Кірко І., магістрант, Фомін В. здобувач (науковий керівник: Бондар Ю.А., к.е.н, доцент)</i> ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ФОРМУВАННЯ	35
<i>Klymenko Y. (scientific leader: Dashutina L.O., Cand. of Econ. Sc., Ass. Prof.)</i> THE LAST CONCEPTS OF PERFORMANCE MANAGEMENT OF ENTERPRISE	38
<i>Коваленко А. М. (науковий керівник: Аверкина М. Ф., д.е.н., професор)</i> ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ	40
<i>Коваленко А. М. (науковий керівник: Аверкина М. Ф., д.е.н., професор)</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ	43
<i>Коломієць М. Р. (науковий керівник: Баранов В.В., к.е.н., доцент)</i> АНАЛІЗ ФАКТОРІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	45
<i>Крамський С.О.</i> СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ЯЄЧНИХ ПРОДУКТІВ	47
<i>Куранда В., магістрант (науковий керівник: Бондар Ю.А., к.е.н, доцент)</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЗЕД	49

<i>Лобик О. О. (науковий керівник: Квасній Л.Г., професор)</i>	51
ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ	
<i>Мікуляк К.А.</i>	53
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	
<i>Постова В.В., к.е.н., старший викладач</i>	56
СИСТЕМА АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	
<i>Солтис-Шолудько Н.В., студентка (науковий керівник: Аверкина М. Ф., д.е.н., професор)</i>	58
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
<i>Степасюк Л.М., студентка</i>	60
ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІН В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
<i>Макарчук І.М., Худолій В.В. (науковий керівник: Макарчук І.М., к.е.н., доцент)</i>	62
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІСНУЮЧОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЇ	
<i>Репенко В.Є. (науковий керівник: Шепелюк В.А., д.е.н., доцент)</i>	65
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ОФШОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Гребеножко Р. О., Стратан А.В.</i>	66
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ	
<i>Теребій А.А.</i>	69
СУТНІСТЬ ТА ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	
<i>Іваненко В.С. (науковий керівник: Курепін В.М., к.е.н., старший викладач)</i>	71
ФАКТОРИ ДОТРИМАННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ	
<i>Курепін В.М., к.е.н., старший викладач</i>	74
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ І ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ	
<i>Цвілий С.М., к.е.н., доцент</i>	76
МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ В ПОСТКРИЗОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Cherednichenko Olena</i>	79
ORGANIC VEGETATION AS A WAY TO DEVELOPMENT	
<i>Shapurov A.</i>	81
ESTIMATION OF ECONOMIC LOSSES OF METALLURGICAL ENTERPRISES AT THE INTERNAL AND EXTERNAL MARKET AS A RESULT OF MILITARY ACTIONS	

Список використаних джерел:

1. Сухінін Д. В., Маматова Т. В. Процесний підхід до організації діяльності з надання муніципальних послуг. *Державне управління: теорія та практика*. 2005. № 2. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/techno/05sdvnmp.pdf>.
2. Маматова Т. Формування нової системи надання адміністративних послуг в умовах децентралізації. *Аспекти публічного управління*. 2015. Том. 3 (4). С. 75–83.
3. Маматова Т., Бортнік О. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні на основі європейської моделі самооцінювання САФ. *Аспекти публічного управління*. 2020. Том. 8(4). С. 5–15.
4. Бортнік О., Квітка С., Маматова Т., Серьогін С. Менеджмент якості в органах місцевого самоврядування : монографія. Дніпропетровськ : Грані, 2015. 128 с.
5. Приходченко Л. Адаптація концепції реінжинірингу до адміністративних процесів в органах публічної влади: підходи, методи та моделі. Зб. наук. пр. НАДУ. 2020. Спецвипуск. С. 126–130.

*Науковий керівник: професор кафедри економіки та менеджменту
ДДПУ ім. Івана Франка, к.е.н., доцент Квасній Л.Г.*

УДК 339.9

*Мікуляк К. А.
Миколаївський національний аграрний університет*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Кластерна модель економіки впроваджується майже в усіх країнах світу, а кластери функціонують у багатьох галузях економіки. Досвід кластеризації економік країн світу переконує, що оптимальною формою міжвідомчої взаємодії в аграрній сфері може бути агропромисловий інноваційний кластер, для ефективного функціонування якого необхідне інституційне нормативно-правове забезпечення [5].

Державному регулюванню кластерних стратегій розвитку, визначенню меж втручання держави в економічні процеси із застосуванням певних правових засобів присвячено праці Д. Задихайла, В. Цветкова. Значну увагу державній кластерній політиці та організаційно-правовим аспектам функціонування інноваційних кластерів приділили вітчизняні вчені Ю. Носенко [5], О. Нечипоренко [5], Л. Лук'янчук [5] та ін.

Метою дослідження є вивчення українського законодавства щодо наявності некодифікованих нормативно-правових документів, в яких згадуються кластери, зокрема інноваційні кластери в аграрній сфері.

Статті 120 та 127 Господарського кодексу України (2003 р.) передбачають різні організаційно-правові форми об'єднань підприємств (асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, інші об'єднання підприємств, передбачені законом (союзи, спілки, асоціації підприємців тощо) [1] та дають можливість утворити інші

об'єднання підприємств, передбачених законом, однак наразі відсутній такий закон, що регулює діяльність кластера як форми об'єднання підприємств.

У ст. 6 Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (2012 р.) зазначається, що для реалізації середньострокових пріоритетних напрямів державою запроваджуються заходи щодо розвитку інноваційної інфраструктури (інноваційних центрів, наукових парків, інноваційних бізнес-інкубаторів, інноваційних кластерів тощо) [2].

У ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.) визначено термін «інноваційне підприємство» (інноваційний центр, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) як підприємство або об'єднання підприємств, що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти та/або продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вираженні перевищує 70% його загального обсягу продукції та/або послуг [3].

У ст. 14 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» (2013 р.) визначено, що до об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва належать бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, центри трансферу технологій, фонди підтримки малого підприємництва, інші підприємства, установи та організації, основним завданням яких є сприяння розвитку малого і середнього підприємництва [4].

У Повідомленні Європейської Комісії «Рамковий документ щодо державної допомоги на наукові дослідження, технічний розвиток та провадження інноваційної діяльності» (2014 р.) визначено поняття «інноваційний кластер» та передбачено інвестиційну допомогу на операційну діяльність для таких кластерів [7].

Держава в особі Кабінету Міністрів України підтримує розвиток кластерів шляхом затвердження концепцій та стратегій, у яких передбачено створення науково-інноваційно-виробничих, технологічних та інноваційних кластерів.

Так, у 2008 році Мінекономіки України розроблено «Концепцію створення кластерів в Україні», яка визначала виробничі, інноваційно-технологічні, туристичні й транспортно-логістичні кластери та передбачала внесення змін до законодавства щодо визначення поняття «кластер» й проведення інформаційної кампанії серед потенційних учасників щодо роз'яснення конкурентних переваг останніх. У 2009 році Міністерством регіонального розвитку та будівництва України було розроблено проєкт «Концепції Національної стратегії формування та розвитку транскордонних кластерів», однак обидва документи залишилися не прийнятими [7].

Також Програмою розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні (Постанова КМУ №389 від 02 лютого 2011 р.) у 2013-2015 рр. передбачалося забезпечити розвиток інноваційної інфраструктури, інноваційних підприємств, наукових парків, центрів трансферу технологій і промислових кластерів [7].

Концепція КМУ щодо реформування державної політики в інноваційній сфері (розпорядження №691-р від 10.09.2012 р.), Загальнодержавна цільова економічна програма розвитку промисловості на період до 2020 р. (розпорядження №603-р від 17.07.2013 р.), Загальнодержавна програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 рр. (розпорядження №641-р від 28.08.2013 р.)

передбачали розроблення й виконання програм об'єднання суб'єктів малого та середнього підприємництва у національні та міжнародні інноваційні й технологічні кластери; визначення на законодавчому рівні поняття «кластеризація» та порядку фінансування кластерів; створення науково-інноваційно-виробничих кластерів у галузях економіки; спрощення процедур утворення інноваційних кластерів.

Постанова Верховної Ради України №689-ІХ від 16.06.2020 р. «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік» передбачає внесення змін до Податкового кодексу України щодо впровадження податкових стимулів для створення та розвитку технологічних кластерів, міжгалузевих альянсів, інноваційних компаній, стимулювання бізнесу до здійснення проєктів цифровізації, розвитку Індустрії 4.0; внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання залучення венчурних інвестицій [7].

Національна програма кластерного розвитку до 2027 року аргументує необхідність прискорення кластерного розвитку, окреслюючи ключові аспекти та орієнтири розвитку до 2025 р. й містить рекомендації для органів виконавчої влади та керівників кластерних структур [7].

Отже, концепціями та іншими нормативно-правовими актами передбачено створення науково-інноваційно-виробничих, технологічних та інноваційних кластерів, проте спостерігаємо недостатню їх реалізацію на практиці, крім того, законодавчо не визначено поняття «кластер», зокрема в аграрній сфері, хоча воно може підпадати під категорії «інноваційне підприємство» та «об'єкт інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва», що не сприяє виконанню вищенаведених документів.

Для вдосконалення організаційно-правової основи розвитку кластерних об'єднань в аграрній сфері доцільно внести зміни до ст. 120 Господарського кодексу України, а також законів щодо формулювання та визначення поняття «кластер» як форми інноваційного підприємства. Крім того, важливого значення набуває прийняття Закону України «Про кластери», з визначенням дефініцій «кластер», «кластеризація», «учасник кластера»; мети та порядку створення кластера; видів кластерів за призначенням; механізмами державної підтримки; засновниками та учасниками, їхніми правами й обов'язками та ін.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
2. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 13. Ст. 93.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність». Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2002. № 36. Ст. 266.
4. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 3. Ст. 23.
5. Носенко Ю.М., Нечипоренко О.М., Лук'янчук Л.В. Організаційно-правові засади функціонування агропромислових інноваційних кластерів. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 3 (111). Ч.1. С. 78-84.

6. Кластерна революція в Україні. URL: <http://surl.li/brxhc> (дата звернення: 26.03.2022).

7. Національна програма кластерного розвитку до 2027 року. Концепція. Орієнтири розвитку. Орієнтація. 76 с.

УДК 640.432

*Постова В.В.,
к.е.н., старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету*

СИСТЕМА АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Керувати рестораном – це досить клопітка справа. Потрібно стежити, щоб у складських приміщеннях закладу ресторанного господарства завжди було достатньо продуктів чи сировини, причому саме тих, що потрібні для приготування страв із меню даного закладу. Прийом платежів та замовлень на доставку, якщо вона є, має працювати як годинник. Податки та зарплату працівникам важливо платити вчасно. Крім того, кожен працівник прагне підвищити прибутковість свого закладу [1]. Для цього йому необхідно точно знати, які страви замовляють частіше, коли у ресторані більше відвідувачів, а коли менше, чи дають результат проведені рекламні кампанії, і багато іншого.

Сучасна система автоматизації ресторанів допоможе у вирішенні всіх цих завдань. Вона заощадить керівнику закладу ресторанного господарства час, а отже, і гроші.

Отже, почнемо з того, що програми автоматизації обліку (а їх дуже багато і можуть значно відрізнятися за функціоналом) умовно можна розділити на дві великі групи [2]. Перша – стаціонарні, або серверні, програми, які присутні на ринку вже багато років. Перші програми для автоматизації обліку належали саме до цієї категорії. До другої групи входять хмарні рішення. Вони з'явилися порівняно недавно.

Стаціонарні програми купуються один раз. Для цього власник ресторанного бізнесу платитиме за неї одноразово, причому він купує весь пакет функцій, незалежно від того, потрібні вони чи ні.

Для цих програм потрібен потужний комп'ютер із пристойним обсягом дискового простору та бажаний виділений сервер. На ньому встановлюється сама програма, а також зберігаються дані, наприклад, резервні копії. Керівнику бізнесу доведеться спочатку купувати обладнання, а потім обслуговувати, так що тоді варто включити до штату кваліфікованого системного адміністратора. Заощадити не вдасться: якщо «впаде» сервер, кожна хвилина простою коштуватиме значних витрат. Хмарні рішення також хороші тим, що не вимагають потужних машин для установки. Той же Poster можна встановлювати на звичайний комп'ютер на зразок того, що стоїть в кожного вдома (є версії як для Windows, так і для MacOS), також

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

- Дем'яненко К.О.*, здобувачка вищої освіти, Криворізький національний університет;
- Дончак Л.Г.*, к.е.н., доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування, Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ;
- Шкварук Д.Г.*, викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ;
- Антонюк К.Г.*, аспірантка Державного торговельно-економічного університету;
- Безкоровайна К. С.*, здобувачка вищої освіти факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Бондар Ю.А.*, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та економіки, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Балацька Є.С.*, здобувачка вищої освіти факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Горященко Ю.Г.*, кафедра маркетингу, Університет митної справи та фінансів;
- Квасній Л. Г.*, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Василя Стефаника;
- Кірко І.*, здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Фомін В.*, здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Клуменко У.*, здобувачка вищої освіти, Сумський національний аграрний університет;
- Коваленко А. М.*, здобувачка вищої освіти, Національний університет «Острозька академія»;
- Коломієць М.Р.*, здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Крамський С.О.*, канд. техн. наук., доцент, с.н.с. відділу ринкових механізмів і структур, ДУ «Інститут ринку та економіко-екологічних досліджень» НАН України;
- Куранда В.*, здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету;
- Лобик О. О.*, здобувачка вищої освіти, Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ МАУП»;
- Мікуляк К. А.*, здобувачка вищої освіти, Миколаївський національний аграрний університет;
- Постова В. В.*, к.е.н., старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету;
- Солтис-Шолудьк Н.В.*, студентка економічного факультету, Національний університет «Острозька академія»;
- Степасюк Л. М.*, Національний університет біоресурсів і природокористування України;
- Макарчук І. М.*, к.е.н., доцент, Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
- Худолій В. В.*, здобувач вищої освіти, Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
- Репенко В. Є.*, здобувачка вищої освіти, Криворізький національний університет;
- Гребеножко Р. О.*, здобувач вищої освіти, Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
- Стратан А. В.*, здобувач вищої освіти, Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
- Теребій А.А.*, здобувач вищої освіти, Класичний приватний університет;
- Іваненко В.С.*, здобувачка вищої освіти, Миколаївський національний аграрний університет;
- Курепін В.М.*, старший викладач, канд.екон.наук, Миколаївський національний аграрний університет;
- Цвілій С.М.*, к.е.н., доцент, Національний університет «Запорізька політехніка»;
- Cherednichenko, Olena*, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine;
- Sharipov A.*, д.е.н., в.о. завідувача кафедри, Інженерний навчально-науковий інститут ім.Ю.М. Потебні ЗНУ;
- Шумська Д.*, магістрант факультету менеджменту, Льотна академія Національного авіаційного університету